

**YÜK SİGORTALARI AÇISINDAN UKRAYNA'DAKİ SAVAŞ HALİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ HAKKINDA BİLGİ NOTU**

**INFORMATION NOTE ON EVALUATION OF THE WARFARE IN UKRAINE
IN TERMS OF CARGO INSURANCE**

02/03/2022

Rusya'nın Ukrayna'yı işgal etmesinin, birçok alanda olduğu gibi taşıma ve sigortacılık sektörüne de etkileri olmuştur. Genel kabul açısından da, savaş ve benzeri rizikolar, kural olarak sigorta edilemez rizikolar kategorisinde yer almaktadır. Çünkü savaş ve savaş benzeri rizikolar, öngörülemez zararlara yol açıp, sigorta şirketlerinin mali dengelerini tümüyle alt üst edebilecek rizikolardır.

Sigorta hukuku anlamında savaş ve benzeri rizikolar, yalnızca iki veyahut daha fazla devlet arasındaki silahlı çatışma değildir. Ayrıca devletin kendi sınırları içerisinde gerçekleşen silahlı çatışmalar, karışıklık, isyan veya terörist faaliyetler ile devletler hukukuna göre devlet olarak kabul edilmeyen güçlerin arasında geçen silahlı çatışmalar da savaş ve benzeri rizikolar olarak kabul edilir.

i.) Enstitü Yük Klozları ve Savaş İstisna Klozu

Yük sigortaları açısından poliçelerde genellikle 01.01.1982 tarihli Enstitü Yük Klozlarına atıf bulunmaktadır. Bu klozlardan, C grubu kloz, sigortalıya en dar himayeyi sağlarken, A grubu klozlar ise en geniş himayeyi sağlar.

Enstitü A Klozu (All Risk Clauses), *"Bu sigorta, aşağıdaki 4,5,6 ve 7. klozlarda istisna edilenler hariç, sigorta edilen şeyin her türlü riziko nedeniyle uğrayacağı ziya veya hasarı kapsar."*

Bu klozların 6. maddesi de aşağıdaki "Savaş İstisnası" klozudur.

"Bu sigorta hiçbir halde

6.1. savaş, iç savaş, ihtilal, ayaklanma, isyan veya bunlardan doğan iç kargaşa ya da üstün bir gücün veya bu güce karşı yapılan herhangi bir düşmanca hareketi,

6.2.zorla tutma [zapt],el koyma, tutuklama, engelleme veya alıkoyma [korsanlık hariç] ve bunların sonuçları veya bunlara teşebbüsü,

6.3. terk edilmiş mayınlar, torpiller, bombalar veya terk edilmiş diğer savaş silahlarının neden olduğu ziya, hasar veya masrafı kapsamaz."

Russia's invasion of Ukraine had effects in the transportation and insurance sectors, among other areas. Generally, war and associated risks are typically classified as uninsurable because war and war-like risks might create unpredictable damages and drastically alter insurance companies' financial balances.

Within the scope of insurance law, war and associated risks are more than a military conflict between two or more countries. Additionally, military conflicts that occur within the borders of the countries, as well as turmoil, revolution, and terror activities, or armed conflicts between forces that are not recognized as governments under state law, are considered war and similar risks.

i.) Institute Cargo Clauses and War Exclusion Clause

In terms of cargo insurance, there are generally referral to Institute Cargo Clauses, published on January 1, 1982. C group clauses provides the insured with the most limited protection, while A group clauses involves the widest protection.

Institute Cargo Clauses (A), *"This insurance covers all risks of loss of or damage to the subject-matter insured except as excluded by the provisions of Clauses 4, 5, 6 and 7 below"*

Article 6 of the same titled "War Exception" is as follows;

"Under no circumstances this policy cover any loss damage or expense caused by

6.1. War, civil war, revolution, revolt, terrorism, or civil conflict arising from any of these, or any hostile act by or against a belligerent power,

6.2. Capture, seizure, arrest, restraint, or captivity (apart from piracy), and the ramifications thereof or any attempt thereat,

6.3. derelict mines torpedo bombs or other derelict weapons of war."

Ancak sigorta ettiren tarafından talep edilmesi halinde "savaş" rizikolarının sigortası, deniz rizikolarından ayrı olarak, yük, navlun gibi menfaatler için özel olarak kullanılan tekniklerle, prim miktarı hesaplanıp, ek teminat sağlanabilmektedir. Bununla birlikte, Savaş rizikosu himaye edilse dahi genellikle mümkün olduğu kadar daraltılmış bir sorumluluk düzeni öngörülmektedir.

Rücu Davaları Açısından

TTK md. 1182/1-b uyarınca taşınan emtiaya bir zarar gelmesi halinde zararın sebebinin harp (savaş) olayları olması durumunda taşıyan ve adamları kusursuz sayılır. Bunun sonucu olarak, savaş rizikosunu teminata dahil eden sigortacı taşıma sözleşmesinde özel bir hüküm yok ise sigortalıya yaptığı ödemeyi taşıyana rücu edemeyebilir. Bununla birlikte, TTK md. 1218'e göre; "*gemiye ambargo veya devlet hizmeti için el konulması, varma yeri ülkesi ile ticaretin yasaklanması, yükleme veya varma limanlarının abluka altına alınması, sözleşme gereğince taşınacak eşyanın tamamının yükleme limanından ihracının veya varma limanına ithalinin yahut transit geçişinin yasaklanması gibi bir kamu tasarrufu yüzünden sözleşmenin ifasının engellenmiş olması her iki tarafa herhangi bir tazminat vermekle yükümlü olmaksızın sözleşmeyi feshedebilme hakkı verir*". Matbu çarter partilerde genellikle taşıyanları koruyan hükümler bulunmaktadır. Örneğin,

Bimco Voywar 93 Savaş Klozu

"Gemi yükü almaya başlamadan evvel herhangi bir anda kaptan ve/veya taşıyanın makul kararına göre bu sözleşmenin ifa edilmesi gemi, yük, mürettebat ya da gemideki diğer şahısları savaş rizikoları ile karşı karşıya bırakabilecekse, taşıyan feshi ihbarda bulunabilecek veya gemi, yük, mürettebat ya da gemideki diğer şahısları savaş rizikoları ile karşı karşıya bırakabilecek veya bırakması ihtimali bulunan kısmı ifa etmekten imtina edebilecektir."

However, if policyholder requires, additional coverage for benefits such as "war" risks irrespective of sea perils, can be provided via the way of special premium calculation used for cargo, and freight interests. In addition, even if the risk of war is covered, coverage shall be deemed as narrowed as possible.

In terms of Recourse Actions

According to Turkish Commercial Code, article 1182/1-b, in the event that loss is caused by wars reasons, the carrier is deemed to be faultless. Accordingly, the insurer including the risk of war to the coverage, can not be able to recourse the payment to the carrier if it is not agreed otherwise under charterparty. In addition, as per Article 1218 of TCC, "*prevention of the performance of the contract due to public disposition like embargo or prohibition of commerce with destination country or blockade of loading or destination ports, prohibition of exportation of the entire commodity from loading port or importation to destination port or transshipment gives both parties right to terminate the contract without any obligation for any party to pay indemnification to each other.*" There are generally clauses protecting the rights of carriers under printed charterparties. For example,

BIMCO Standard War Risk Clause (Conwartime 1993)

"If at any time before the Vessel commences loading, it appears that, in the reasonable judgement of the Master and/or the Owners, the performance of the Contract of Carriage, or any part of it, may expose or is likely to expose, the Vessel, her cargo, crew or other persons on board the Vessel to War Risks, the Owners may give notice to the Charterers cancelling this Contract of Carriage, or may refuse to perform such part of it as may expose, or maybe likely to expose."

Sonuç

Özetle, Enstitü yük klozları gereği ek bir teminat verilmedikçe savaş halinin teminat dışı olduğu görülmektedir. Ancak, hasarın yakın nedeninin ne olduğunun tespiti olası bir uyuşmazlıkta önem teşkil edecektir.

Mevzuat ve matbu çarter partilerde yer alan maddelerde savaş halinden taşıyanın sorumlu tutulamayacağına ilişkin hükümlerde göz önünde tutulmalıdır.

Conclusion

To sum up, warfare is deemed to be out of warranty as per Institute Cargo Clauses provided that additional coverage is not provided. However, determination of proximate cause of the damage shall be crucial for possible incidents.

Relevant provisions as to nonliability of the carrier due to warfare in legislation and printed charterparties should be taken into account.

TILEGAL LAW FIRM

This document has been prepared for informational purposes only. All rights belong to TILEGAL Law Firm. Even partially, this document can not be used without permission. This document including information note on general legal issues may not be applied directly to the concrete cases. To discuss the legal implications, please get in touch with legal consultants.

TILEGAL AVUKATLIK BÜROSU

Bu belge sadece bilgi vermek amacıyla hazırlanmıştır. Tüm hakları TILEGAL Avukatlık Bürosu'na aittir. Kısmen dahi olsa izinsiz kullanılamaz. Genel hukuki konularla ilgili olarak hazırlanan bilgi notu, somut hukuki problemlere doğrudan uygulanmayabilir. Somut uyuşmazlıklarınız için hukuk danışmanlarınıza başvurmanızı tavsiye ederiz.